

Европейски съвет

Брюксел, 27 октомври 2023 г.
(OR. en)

EUCO 14/23

CO EUR 11
CONCL 5

БЕЛЕЖКА

От: Генералния секретариат на Съвета

До: Делегациите

Относно: Заседание на Европейския съвет (26 и 27 октомври 2023 г.)
— Заключение

Приложено се изпращат на делегациите заключенията, приети от Европейския съвет на посоченото по-горе заседание.

I. УКРАЙНА

1. Европейският съвет изтъква отново, че решително осъжда агресивната война на Русия срещу Украйна, която представлява явно нарушение на Устава на ООН, и отново потвърждава непоколебимата подкрепа на Европейския съюз за независимостта, суверенитета и териториалната цялост на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници и неотменимото ѝ право на самоотбрана срещу руската агресия.
2. Европейският съюз ще продължи да предоставя солидна финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа на Украйна и нейния народ толкова дълго, колкото е необходимо.
3. По-специално Европейският съюз и неговите държави членки ще продължат да оказват устойчива военна подкрепа на Украйна, а именно чрез Европейския механизъм за подкрепа на мира и военната мисия на ЕС за предоставяне на помощ, както и чрез двустранна помощ от държавите членки. Европейският съвет подчертава значението на усилията на държавите членки и, в непосредствен план, необходимостта от ускоряване на предоставянето на военна подкрепа на Украйна, за да се подпомогне посрещането на неотложните военни и отбранителни нужди на страната, включително на ракети и боеприпаси, по-специално в рамките на инициативата за осигуряване на един милион броя артилерийски боеприпаси, както и на системи за противовъздушна отбрана за защита на нейния народ и на нейната критична и енергийна инфраструктура.

В по-дългосрочен план Европейският съюз и държавите членки ще допринесат, заедно с партньорите, за бъдещи ангажименти към сигурността на Украйна, които ще помогнат на Украйна да се защитава, да се противопоставя на усилията за дестабилизация и да възпира актовете на агресия в бъдеще. Европейският съвет приканва върховния представител, въз основа на рамка, която да бъде одобрена от Съвета, да се консултира с Украйна по бъдещите ангажименти на ЕС към сигурността и да докладва за резултатите от тези обсъждания на заседанието на Европейския съвет през декември.

Военната подкрепа и ангажиментите към сигурността ще бъдат предоставени или поети при пълно зачитане на политиката за сигурност и отбрана на определени държави членки и като се вземат предвид интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната.

4. Предвид продължаващите нападения на Русия срещу гражданската и критичната инфраструктура на Украйна, Европейският съюз и неговите държави членки ще засилят предоставянето на Украйна на хуманитарна помощ и помощ в областта на гражданската защита, включително оборудване като генератори на електроенергия, силови трансформатори, мобилни отоплителни инсталации и оборудване за високо напрежение и осветление, за да помогнат на Украйна и нейния народ да посрещнат поредна зима в условия на война.
5. Европейският съюз и неговите държави членки ще продължат активните си усилия за дипломатически диалог и сътрудничеството с Украйна и други държави, за да осигурят възможно най-широка международна подкрепа за всеобхватен, справедлив и траен мир, както и за ключовите принципи и цели на украинската формула за мир, с оглед на провеждането на световна среща на върха за мир.
6. Русия е отговорна за огромните щети, причинени от агресивната ѝ война срещу Украйна. Необходим е решителен напредък, в координация с партньорите, относно начините, по които всякакви извънредни приходи, държани от частни субекти и произтичащи пряко от блокираните активи на Русия, биха могли да се насочат за подкрепа на Украйна и за възстановяването и реконструкцията на страната съгласно приложимите договорни задължения и в съответствие с правото на ЕС и международното право. Европейският съвет призовава върховния представител и Комисията да ускорят работата с оглед на представяне на предложения. Европейският съюз остава ангажиран с подкрепата за укрепването, възстановяването и реконструкцията на Украйна в координация с международните партньори, включително за процеса на разминиране. Във връзка с това Европейският съвет приветства резултатите от Международната донорска конференция, проведена в Загреб на 11 и 12 октомври 2023 г., относно хуманитарното разминиране в Украйна, която включва подкрепа за ефективното управление на борбата срещу мините.

7. На Русия и нейното ръководство трябва да бъде потърсена пълна отговорност за повеждането на агресивната война срещу Украйна и за други особено тежки престъпления съгласно международното право. Европейският съвет призовава да продължи работата, включително в рамките на основната група, по усилията за създаване на трибунал за наказателно преследване на престъплението агресия срещу Украйна, който да се ползва с най-широка междурегионална подкрепа и легитимност, и по въвеждането на бъдещ механизъм за компенсация. Освен това Европейският съвет изразява подкрепата си за работата на Международния наказателен съд и осъжда опитите на Русия да подкопае международния мандат и дейността на този съд.
8. Европейският съвет най-категорично осъжда извършваното от Русия незаконно депортиране и преместване в Русия и Беларус на украински деца и други цивилни лица и настойчиво приканва Русия и Беларус незабавно да гарантират безопасното им връщане.
9. Способността на Русия да води агресивната си война трябва да бъде отслабена още повече, включително чрез допълнително засилване на санкциите, както и чрез тяхното пълно и ефективно прилагане и чрез предотвратяване на заобикалянето им, особено по отношение на високорисковите стоки, в тясно сътрудничество с партньорите и съюзниците. Европейският съвет осъжда продължаващата военна подкрепа, предоставяна от Иран и Беларус за агресивната война на Русия. Той настойчиво приканва освен това всички държави, по-специално КНДР, да не предоставят материална или друга подкрепа за агресивната война на Русия. Европейският съюз ще засили работата с партньорите си за противодействие на неверните руски послания и дезинформация за войната.
10. Европейският съюз е дълбоко разочарован, че руският парламент прие закон, с който се оттегля ратификацията на Договора за пълна забрана на ядрените опити (ДПЗЯО) от страна на Руската федерация.

11. Едностранното решение на Русия да прекрати изпълнението на Черноморската инициатива за зърното и нейните умишлени нападения срещу съоръженията за съхранение и износ на зърно в Украйна, както и действията, с които възпрепятства свободата на корабоплаването в Черно море, показват, че Русия продължава да използва храните като оръжие и да подкопава световната продоволствена сигурност. Европейският съвет изтъква значението на сигурността и стабилността в Черно море, които са жизненоважни за устойчивия износ на зърно. Той подкрепя всички усилия, включително тези на ООН, за улесняване на износа на украинско зърно и други селскостопански продукти за най-нуждаещите се държави, по-специално в Африка и Близкия изток. Европейският съвет призовава за допълнително увеличаване на капацитета на коридорите на солидарността на ЕС, за да се улеснят транзитът и износът за тези държави, и приканва Комисията да предложи нови мерки за тази цел.
12. Европейският съвет приветства удължаването на срока на временната закрила за разселените лица от Украйна до март 2025 г. Европейският съюз поддържа ангажимента си да подкрепя разселените лица както в Украйна, така и в Европейския съюз, включително чрез подходяща и гъвкава финансова помощ за държавите членки, които поемат най-голямата част от разходите, свързани с медицинското обслужване, образованието и издръжката на бежанците.
13. Европейският съюз ще продължи да подкрепя Република Молдова в преодоляването на предизвикателствата, пред които е изправена вследствие на руската агресия срещу Украйна.
14. Европейският съюз ще продължи да работи в тясно сътрудничество с Украйна, Република Молдова и Грузия и да подкрепя усилията им за реформи по европейския им път.

II. БЛИЗКИЯТ ИЗТОК

15. Като потвърди отново изявлението на своите членове от 15 октомври 2023 г., Европейският съвет отново осъжда по възможно най-категоричен начин Хамас за нейните брутални и безогледни терористични нападения в Израел. Използването на цивилни лица като човешки щитове от Хамас е особено възмутителен акт на жестокост.
- Европейският съвет категорично подчертава правото на Израел да се защитава в съответствие с международното право и международното хуманитарно право. Той призовава Хамас незабавно да освободи всички заложници, без каквото и да е предварително условие.
- Европейският съвет изтъква отново, че е важно да се гарантира защитата на всички цивилни лица по всяко време в съответствие с международното хуманитарно право. Той изразява дълбоко съжаление за всички жертви сред мирното население.
- Европейският съвет разгледа актуалната обстановка и последващите действия по различните направления, включително съгласуваните усилия за оказване на помощ на граждани на ЕС.
16. Европейският съвет изразява най-дълбоката си загриженост във връзка с влошаващото се хуманитарно положение в Газа и призовава за осигуряване на непрекъснат, бърз, безопасен и безпрепятствен достъп до хуманитарната помощ, така че тя да достигне до нуждаещите се чрез всички необходими мерки, включително хуманитарни коридори и паузи за хуманитарни цели. Европейският съюз ще работи в тясно сътрудничество с партньорите в региона за защита на цивилното население, за предоставяне на помощ и улесняване на достъпа до храна, вода, медицински грижи, гориво и подслон, като гарантира, че терористичните организации не злоупотребяват с тази помощ.
17. Европейският съвет припомня необходимостта да бъде избегната ескалация на регионално равнище и да се работи с партньорите в това отношение, включително с Палестинската власт.
18. Европейският съюз е готов да допринесе за съживяването на политическия процес въз основа на решението за две държави, включително чрез инициативата за Ден на мира, и приветства дипломатическите инициативи за мир и сигурност и подкрепя скорошното провеждане на международна конференция за мир.
19. Европейският съвет изтъква необходимостта от борба с разпространението на дезинформация и незаконно съдържание и във връзка с това изтъква правната отговорност на платформите.

III. МНОГОГОДИШНА ФИНАНСОВА РАМКА 2021 – 2027 Г.

20. След задълбочения обмен на мнения по предложеното преразглеждане на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Европейският съвет приканва Съвета да придвижи работата с оглед на постигането на цялостно споразумение до края на годината.

IV. ИКОНОМИКА

21. В условията на все по-комплексни предизвикателства, включително променяща се демографска среда и нарастваща конкуренция в световен мащаб, Европейският съюз се нуждае от солидна икономическа база, която да гарантира дългосрочната му конкурентоспособност и еднакви условия на конкуренция, както във вътрешен, така и в световен мащаб, в основата на която стои напълно функциониращият единен пазар и четирите свободи, свързани с него. Европейският съюз трябва да укрепи промишлената и технологичната си база и да повиши своята икономическа устойчивост, сигурна свързаност, достъпа си до световния пазар и своята производителност, за да постигне стратегическа автономност, като същевременно запази икономиката отворена.

При оценката на постигнатия до момента напредък Европейският съвет подчерта необходимостта от ускоряване на работата по:

- а) развиване на конкурентното предимство на ЕС в областта на цифровите и чистите технологии, включително чрез съсредоточаване на усилията върху иновациите, научните изследвания, образованието и уменията;
- б) осигуряване на достатъчно количество доставки на чиста и финансово достъпна енергия;
- в) намаляване на основните критични зависимости и диверсифициране на веригите на доставка чрез стратегически партньорства;
- г) насърчаване на прехода към по-кръгова икономика; и
- д) намаляване на регулаторната тежест.

22. Европейският съвет:

- а) призовава съзаконодателите да постигнат бързо споразумение по законодателния акт за суровините от критично значение, законодателния акт за нулеви нетни емисии в промишлеността и реформата на структурата на пазара на електроенергия;
- б) призовава за бързи последващи действия във връзка с неотдавнашното съобщение на Комисията относно справянето с недостига на лекарства в Европейския съюз, като същевременно се гарантира по-добър достъп до лекарства и иновативен и конкурентоспособен фармацевтичен сектор;
- в) призовава за започване на работа по съвместни оценки на риска с оглед на препоръката относно възловите технологични области;
- г) приканва Комисията и държавите членки да подобрят допълнително рамковите условия за инвестиции, включително чрез обща, ясна и съгласувана регулаторна рамка и бизнес среда, които да благоприятстват в по-голяма степен конкурентоспособността. Европейският съвет призовава всички съответни институции да продължат работата по опростяване на регулирането и намаляване на ненужната административна тежест, включително изискванията за докладване, по-специално за МСП и новосъздадените предприятия. Той също така призовава Комисията да разработи допълнителни предложения в това отношение, като се възползва от възможностите на основаната на данни икономика и стандартизираните бизнес данни;
- д) приканва Комисията да продължи да работи за справяне с нарушаващите конкуренцията последици на митата и субсидиите от страна на глобални участници, за да се гарантира равнопоставеност в световен мащаб. Той приканва също Комисията да работи усилено за смекчаване на проблемните и дискриминационни елементи в Закона на САЩ за намаляване на инфлацията, включително като гарантира, че съгласно разпоредбите на този закон на Европейския съюз се предоставя статут, равностоеен на партньор по споразумение за свободна търговия;
- е) приканва Комисията и съзаконодателите да завършат изпълнението на заключенията на Европейския съвет от 9 февруари и 23 март 2023 г. и да приемат допълнителни мерки, които биха били сметени за необходими за повишаване на конкурентоспособността и привлекателността на ЕС за инвестиции;

- ж) припомня поканата си към Комисията да докладва на Съвета за въздействието на настоящата политика за държавната помощ върху целостта на единния пазар, както и върху конкурентоспособността на ЕС в световен мащаб; и
- з) приканва Съвета да напредне с работата по прегледа на икономическото управление с оглед на приключването на законодателната работа през 2023 г.

V. МИГРАЦИЯ И ДРУГИ ТОЧКИ

- 23. Европейският съвет проведе стратегическо обсъждане по въпросите на миграцията и взе под внимание неотдавнашното писмо от председателя на Комисията.
- 24. Европейският съвет категорично осъжда неотдавнашните терористични нападения във Франция и Белгия, при които бяха убити и ранени шведски и френски граждани. Европейският съюз е единен и твърд в борбата с тероризма, омразата и насилническият екстремизъм от всякакъв вид. Европейският съвет призовава институциите и държавите членки да положат съгласувани усилия за мобилизиране на всички свързани области на политиката на национално равнище и на равнище ЕС с цел подобряване на вътрешната сигурност, включително чрез засилване на правоприлагането и съдебното сътрудничество, обмена на информация чрез пълноценното използване на съответните бази данни, защитата на външните граници, борбата с контрабандистите на хора и тясното сътрудничество с трети държави.
- 25. Европейският съвет поднася най-дълбоките си съболезнования и изразява солидарност с жертвите на неотдавнашните природни бедствия и екстремни метеорологични явления в държавите – членки на ЕС, и в трети държави.

26. Повишената честота и интензивност на екстремните метеорологични явления подчертават неотложната необходимост от глобален отговор на извънредната ситуация в областта на климата. Усилията за адаптиране към изменението на климата и смекчаването му са от ключово значение за укрепване на устойчивостта и капацитета на ЕС за реагиране при кризи. Като припомни заключенията на Съвета от 16 и 17 октомври 2023 г., Европейският съвет направи преглед на подготовката за Конференцията на ООН по изменението на климата през 2023 г. в Дубай (COP28) и призовава за засилени действия и амбиции в световен мащаб¹. Европейският съвет призовава за най-широка подкрепа за Глобалния ангажимент във връзка с възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност, който ще бъде предложен от Европейския съюз на COP28.
27. С оглед на щетите, нанесени на критичната инфраструктура в Балтийско море, причинени от външни дейности, Европейският съвет изтъква необходимостта от ефективни мерки за укрепване на устойчивостта и гарантиране на сигурността на критичната инфраструктура. Освен това Европейският съвет подчертава значението на всеобхватния и координиран подход към готовността и реакцията при кризи на Европейския съюз, като се гарантира, че всички сектори допринасят за подход, обхващащ всички опасности.

¹ като подчертава, че в съответствие с докладите на Междуправителствения комитет по изменението на климата ограничаването на затоплянето до близо 1,5°C изисква световните емисии на парникови газове да достигнат своя връх най-късно до 2025 г.

28. Европейският съвет е дълбоко загрижен за положението със сигурността в северната част на Косово*. Той категорично осъжда насилственото нападение срещу полицията на Косово от 24 септември 2023 г. Европейският съюз очаква извършителите да бъдат задържани и бързо изправени пред съда, а Сърбия да окаже пълно съдействие и да предприеме всички необходими стъпки в това отношение. Косово и Сърбия трябва да продължат да полагат постоянни усилия за намаляване на напрежението, както и да гарантират провеждането на нови избори в северната част на Косово възможно най-скоро с активното участие на косовските сърби. Ако напрежението не бъде намалено, това ще има последици. Европейският съвет изразява съжаление във връзка с неизпълнението от двете страни на ангажиментите им по Споразумението относно пътя за нормализиране на отношенията и приложението относно изпълнението към него, както и на други споразумения, постигнати в рамките на водения със съдействието на Съюза диалог под ръководството на върховния представител и с подкрепата на специалния представител на ЕС. Той призовава Косово и Сърбия да ги приложат, без забавяне или предварителни условия. Това включва създаването на сдружение/общност на общините със сръбско мнозинство. Нормализирането на отношенията е съществено условие за европейския път на двете страни и съществува риск и двете страни да пропуснат значими възможности при липсата на напредък.
29. Европейският съюз ще продължи да работи в тясно сътрудничество със Западните Балкани и да подкрепя усилията им за реформи по европейския им път.
30. Европейският съвет подчертава, че продължава да подкрепя постигането на устойчив и траен мир между Армения и Азербайджан въз основа на принципа на признаване на суверенитета, ненарушимостта на границите и териториалната цялост. Европейският съвет изтъква значението да се гарантират правата и сигурността на арменците в Карабах, включително на тези, които желаят да се завърнат по домовете си. Той подкрепя процеса на нормализиране от Брюксел и призовава страните да си сътрудничат добросъвестно и да приключат този процес до края на годината.
31. Европейският съвет приканва върховния представител и Комисията да представят варианти за това как най-добре да се укрепят отношенията между ЕС и Армения във всичките им измерения.

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

32. Европейският съвет проведе стратегическо обсъждане на положението в Сахел. Той изразява загрижеността си във връзка с продължаващото влошаване на положението със сигурността и хуманитарното положение в Сахел, утежнено от политическата нестабилност. Европейският съвет подчертава, че стабилността на Сахел и региона като цяло, включително съседните крайбрежни държави, е от решаващо значение за сигурността и просперитета на жителите на Сахел, както и за ЕС. Европейският съюз ще продължи да работи в подкрепа на Икономическата общност на западноафриканските държави (ECOWAS) и с ключовите партньори в региона. Европейският съвет приканва върховния представител и Комисията да представят варианти за адаптиране на действията на ЕС и съответните инструменти към настоящата ситуация в региона. Европейският съвет призовава за незабавното освобождаване на президента Базум и неговото семейство.
-